

Zakladi sredi mesta

KRAJINSKI PARK TIVOLI, ROŽNIK IN ŠIŠENSKI HRIB

KRAJINSKI PARK
**Tivoli, Rožnik
in Šišenski hrib**

A stylized, light green leaf graphic is positioned on the left side of the page, extending from the top left towards the bottom right. It features a central stem with several pointed leaves branching off it.

5	Geografski opis
8	Park v številkah
11	Zgodovina območja
15	Naravovarstveni pomen
17	Ožja zavarovana območja
23	Znamenitosti in zanimivosti
32	Poti po krajinskem parku

Zelena pljuča, domače igrišče, športni poligon, prostor navdiha in kulture je le nekaj prispodob, s katerimi lahko opišemo območje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib. Mestni park Tivoli in gozdovi Rožnika, Šišenskega hriba tja do Koseškega boršta in predela Za Mošenico, Koseškega bajerja, travniki ob Glinščici ter Poti spominov in tovarištva obiskovalcem ponujajo marsikaj.

Območje je bilo prvič zavarovano leta 1984, ko so ga tedanje ljubljanske občine zavarovale z namenom ohranjanja naravne dediščine in krajinske identitete sredi mestnega okolja.

Leta 2015 je Mestna občina Ljubljana pripravila nov odlok s ciljem, da se ohranijo številne naravne vrednote, velika biotska raznovrstnost in krajinska pestrost tega območja.

Prepoznavnost krajinskemu parku dajeta dve, na videz ločeni enoti – mestni park Tivoli in gozd. Dopolnjujejo ju vrstno bogati travniški, barjanski in vodni ekosistemi.

Po tem z naravo in kulturo bogatem prostoru v neposredni bližini centra Ljubljane se lahko sprehodite po številnih poteh – vodijo vas na primer v Mostec, na Šišenski hrib ali na Cankarjev vrh, kjer stojita cerkev Marijinega obiskanja in gostilna.

Geografski opis

Krajinski park se razprostira na severo-zahodnem delu Ljubljane. Obsega mestni park Tivoli, kmetijske površine ter gozdni prostor Rožnika, Šišenskega hriba in Koseškega boršta s skupno površino 459 ha. Tu se povezujeta narava in kultura ter sobivajo športne in druge prostočasne dejavnosti.

Na vzhodnem delu je osrednji mestni park – Tivoli. Predstavlja prehodno območje med ravninskim urbanim delom mesta in gričevnatim gozdnim prostorom. Osrednji in največji del krajinskega parka obsega gričevnati gozdni prostor z vrhovi Rožnika, Šišenskega hriba, Debelega hriba, Velikega Rakovnika, Drenikovega vrha in Tivolskega vrha.

V nekoliko odmaknjenih delih ležijo naravovarstveno najbolj vredna območja, med njimi Naravni rezervat Mali Rožnik in Naravni rezervat Mostec. Tu najdemo barjanske in močvirne rastline, jelševja, vodne površine, porasle s šašjem, šotišča, v spodnjem delu Malega Rožnika tudi šotno barje.

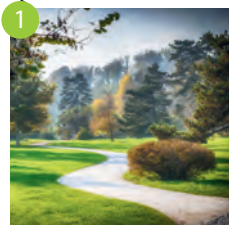
Na zahodni strani krajinskega parka gričevje prehaja v uravnan svet Koseškega boršta, kjer se nižinski gozd prepleta z obdelovalnimi kmetijskimi površinami in ekstenzivnimi travniki. Na zahodnem robu se park zaključi pri Poti spominov in tovarštva, ki simbolno združuje predanost zdravemu načinu življenja in ohranjanju zgodovinskega spomina.

Ali ste vedeli?

Newyorški Central Park je velik 341 ha, londonski Hyde Park 140 ha, območje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib pa obsega kar 459 ha.

Naravni spomenik Tivoli

Naravni spomenik Pod Turnom

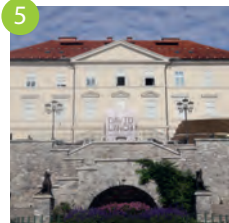
Naravni rezervat Mali Rožnik

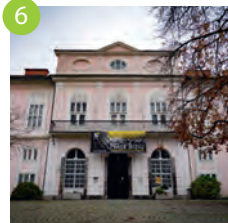
Naravni rezervat Mostec

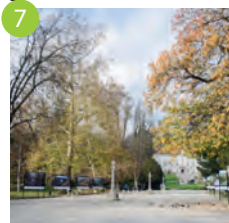
Tivolski grad

Cekinov grad

Plečnikova promenade

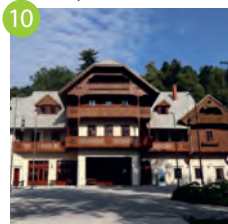
Jesenkova pot

Živalski vrt

Švicarija

Cankarjev vrh

11

Cerkev
Marijinega obiskanja

12

Tivolski ribnik

13

Tičistan

14

Fenološki park

15

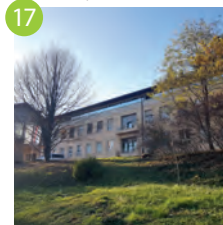
Koseški bajer

16

Gozdarski inštitut
Slovenije

17

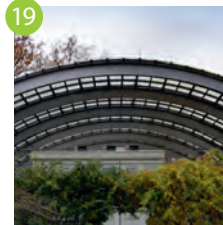
BF - oddelek
za biologijo

18

Nacionalni inštitut
za biologijo

19

Hala Tivoli

20

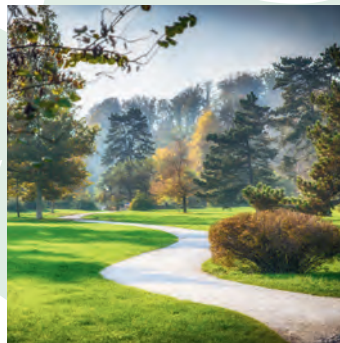
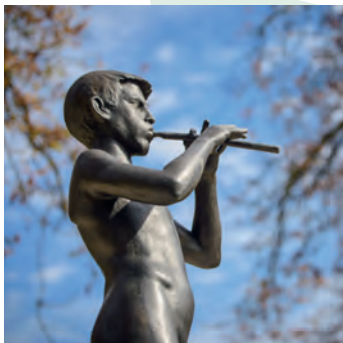
Park v številkah

Kulturni spomeniki
državnega pomena:
Plečnikova promenada,
Čekinov grad, Trikotni
park, lokacija letnega
gledališča v Tivoliju

Kulturni spomeniki
lokalnega pomena:
Cankarjeva spominska
soba na Rožniku, Hotel
Tivoli, Spominska plošča
ustanovnemu kongresu
KPS, Spomenik pionirjem,
Spomenik rudarja, Arheološko
najdišče Ljubljana

23 drugih enot
kulturne dediščine npr:
Deček z ribo, Pastirček,
Spomenik Ivanu Cankarju
na Rožniku, Cerkev
Marijinega obiskanja
na Rožniku

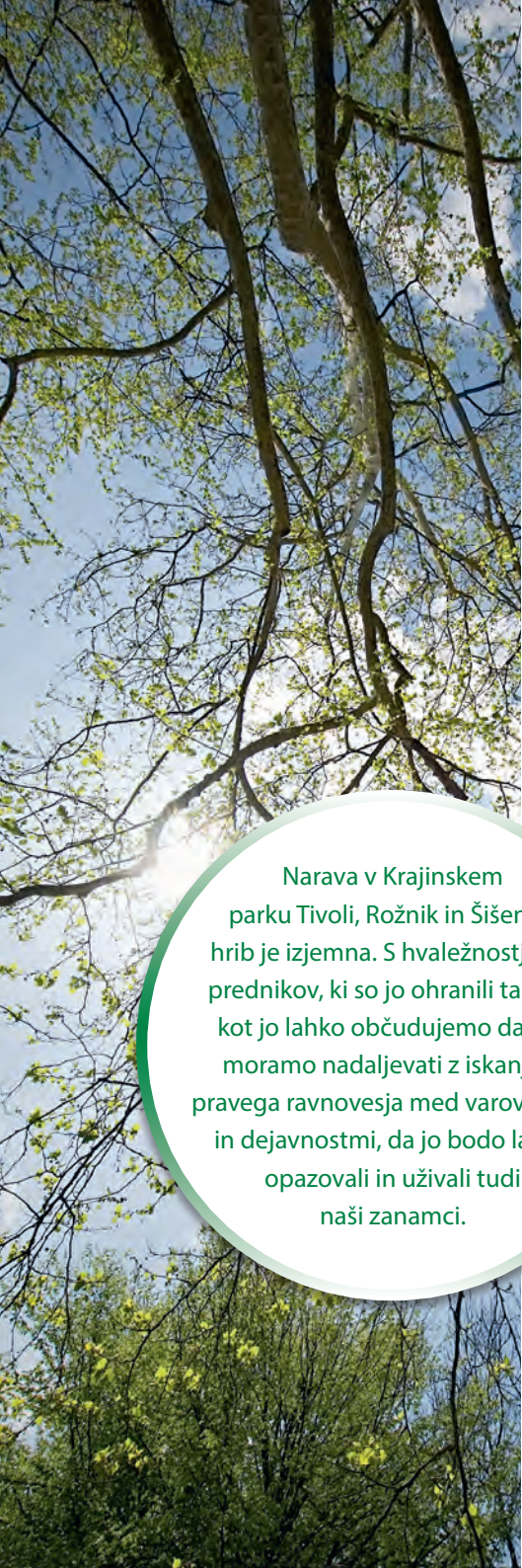

Dva naravna spomenika:
Pod Turnom in
Tivoli – mestni park

Dva naravna rezervata:
Mali Rožnik
in Mostec

14 naravnih vrednot, od
tega 9 dreves izjemnih
dimenzij, varovanih kot
drevesne naravne vrednote

Na območju je bilo
evidentiranih več kot
3.000 vrst organizmov.
Od tega več kot:

1.250 vrst gliv

700 različnih rastlinskih vrst

580 vrst metuljev, od tega 58 dnevnih metuljev

140 vrst drugih žuželk

117 vrst hroščev

113 vrst ptic, od tega 70 gnezdil

36 vrst kačjih pastirjev

28 vrst rib in piškurjev

25 vrst sesalcev, od tega 12 vrst netopirjev

12 vrst plazilcev

12 vrst dvoživk

3 vrste rakov

Narava v Krajinskem
parku Tivoli, Rožnik in Šišenski
hrib je izjemna. S hvaležnostjo do
prednikov, ki so jo ohranili takšno,
kot jo lahko občudujemo danes,
moramo nadaljevati z iskanjem
pravega ravnovesja med varovanjem
in dejavnostmi, da jo bodo lahko
opazovali in uživali tudi
naši zanamci.

Tivolski grad
ribnik Tivoli in čolnarna

Plečnikova promenada

Na začetku Lattermanovega drevoreda je stal Jakopičev paviljon, zgrajen leta 1908 po načrtih arhitekta Maks Fabianija

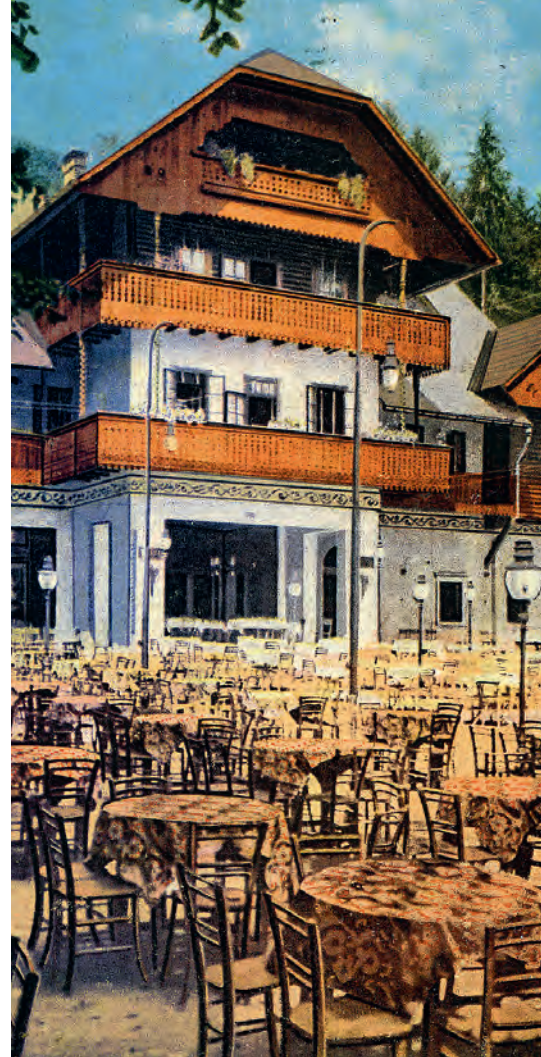
Zgodovina območja

Širše območje Krajinskega parka Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib je prvič omenjeno v povezavi z vodovodom, zgrajenim v 2. stoletju, ki je izpod Šišenskega hriba oskrboval rimsko Emono.

Na pobočjih Rožnika so že v 15. stoletju uspevali sadovnjaki, vinogradi in gozd. Sredi 15. stoletja je na vrhu Rožnika stala bolnišnica za gobavce, predvidoma na istem mestu je bila zgrajena cerkev, prvič omenjena leta 1526.

Zametki parka Tivoli so bili vrtovi ob gradu Podturn, sedanjem Tivolskem gradu, in ob gradu Leopoldsruche, sedanjem Cekinovem gradu. V času Ilirskih provinc so bili po načrtih francoskega arhitekta Blancharda zasnovani prvi trije drevoredi v obliki črke A. Z urejanjem območja je nadaljeval avstrijski guverner Latterman, ki je dal zasaditi drevored med današnjim gradom Tivoli in Cankarjevo cesto.

Sredi 19. stoletja, ko je grad Podturn kupil cesar Franc Jožef I., so z imenom Tivoli poimenovali glavne drevorede, konec istega stoletja, ko je grad z vsemi zemljišči postal mestno posestvo, pa se je ime preneslo na celotno parkovno območje med obema gradovoma.

Leta 1835 je ljubljansko Kazinsko društvo nad graščino Podturn uredilo zabavišče s kavarno in gostilno. Meščani so stavbo zaradi značilne in privlačne arhitekture poimenovali Švicarija.

Široka peščena površina z nizom betonskih svetilk na sredini, poznana kot Jakopičevo sprehajališče, je eno najpomembnejših Plečnikovih del, leta 2009 je bila razglašena za kulturni spomenik državnega pomena.

Park Tivoli krasijo številne fontane in kipi. Eden bolj prepoznavnih je Kalinov Pastirček s piščaljo, simbol Radiotelevizije Slovenija.

Park Tivoli je med letoma 1921 in 1939 preuredil arhitekt Jože Plečnik, ki je zasnoval široko sprehajališče v osrednjem delu parka kot navezavo na mestno središče. Sprehajališče se konča pred stopniščem pod Tivolskim gradom in nosi ime po slovenskem impresionističnem slikarju Rihardu Jakopiču.

Po načrtih Stanka Bloudka so leta 1929 na vzhodnem robu parka Tivoli zgradili

letno kopališče Ilirija, tedaj najsodobnejše v Kraljevini Jugoslaviji. Po Bloudkovih načrtih so v 50. letih prejšnjega stoletja zgradili tudi skakalnico na Galetovem, od katere se je ohranil le še stolp. Po Bloudku so pozneje poimenovali športni park pod Cekinovem gradom, kjer so urejena igrišča za tenis, košarko, kotalkanje ter otroško igrišče. Leta 1965 so po načrtih Marjana Božiča zgradili dvorano Tivoli, namenjeno športnim prireditvam in

večjim koncertom. V njeni bližini se nahaja dvorana s pokritim bazenom, fitnessom in kegljiščem.

Danes glavne sprehajalne poti, obdane z drevoredi, dopolnjujejo številne manjše poti, ureditve posameznih cvetličnih otokov, zanimiva drevesa, fontane in številni kipi. V parku lahko opazujemo več kot 80 drevesnih vrst, med njimi tudi več eksotičnih.

Gričevnati del krajinskega parka je v 19. stoletju večinoma prerasel gozd. Postopoma se je območje zasidralo v zavest prebivalcev kot nepozidan mestni prostor za sprostitev in rekreacijo, tako ostaja tudi danes.

Koseški bajer

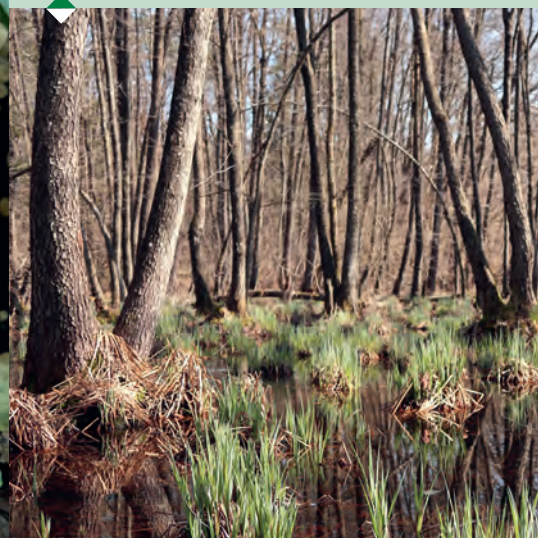
Modri ploščec
(*Libellula depressa*)

Brglez
(*Sitta europaea*)

Razsejani tintovec
(*Coprinellus disseminatus*)

Črne jelše

Naravovarstveni pomen

Na območju Krajinskega parka so štiri ožja zavarovana območja, pet območij naravnih vrednot, devet dreves izjemnih dimenzij, ekološko pomembno območje Rožnik, habitatni tipi, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju (npr. ekstenzivni travniki, nizka barja ...), več ogroženih in zavarovanih glivnih, rastlinskih in živalskih vrst ter njihovih habitatov.

Terenske raziskave, popisi in pridobivanje novih podatkov še potrjujejo in zvišujejo naravovarstveni pomen ter potrebo po sistemskem upravljanju območja. Cilj upravljanja je ob ohranjanju narave omogočiti različne dejavnosti, ki višajo kakovost obiska na tem območju ter krepijo blagodejni vpliv območja na mesto okoli njega.

Na območju je bilo evidentiranih več kot **3.000** vrst organizmov, med njimi je veliko redkih in ogroženih. Po trenutno znanih podatkih je med ogrožene uvrščenih **49** vrst rastlin, **46** vrst gliv, **40** vrst ptic, **40** vrst žuželk, **11** vrst dvoživk, **11** vrst rib, **5** vrst sesalcev, **3** vrste plazilcev in **3** vrste rakov.

Majska prstasta kukavica
(*Dactylorhiza majalis*)

Okroglolistna rosika
(*Drosera rotundifolia*)

Šotni mah
(*Sphagnum* sp.)

Zelena žaba
(*Pelophylax kl. esculenta*)

Ožja zavarovana območja

1

Naravni spomenik Tivoli – mestni park

Mestni park Tivoli je ena najpomembnejših zelenih površin v Ljubljani. Povezuje središče mesta z gozdnim prostorom na Rožniku in Šišenskem hribu. Park ima več kot dve stoletji dolgo in zelo pestro zgodovino, prav tako dolga je tradicija obiskovanja in sprehajanja po njem. Za mesto Ljubljana in širšo okolico ima simbolni pomen in je prepoznaven v celotni Sloveniji.

Kot vrstno izjemno raznoliko območje je park dom redkih in ogroženih živalskih vrst, predvsem ptic. Debla starih listavcev v parku Tivoli so življenjski prostor zavarovane vrste hrošča puščavnika (*Osmoderma eremita*). Tu najdemo eno največjih populacij v Sloveniji. Varujemo tako vrsto kot njen življenjski prostor.

Puščavnik
(*Osmoderma eremita*)

2

Naravni spomenik Pod Turnom

Naravni spomenik Pod Turnom se razprostira pod vzhodnim pobočjem Tivolskega vrha in Šišenskega hriba – od Tivolskega gradu proti Cekinovemu. To območje je klasično nahajališče evropske gomoljčice (*Pseudostellaria europaea*). Drobno in nežno rastlino je tu odkril in prvič opisal avstrijski naravoslovec Franc Ksaver Wulfen že leta 1762.

Za ohranitev ugodnega stanja rastišča je treba nadaljevati z ustreznim gospodarjenjem z gozdom na tem območju.

◆ Evropska gomoljčica je razširjena na vzhodnem in južnem obrobju Alp v vlažnih listnatih gozdovih. Raste v večjih in manjših zaplatah na mestih, kjer so tla stalno vlažna.

Naravna rezervata Mali Rožnik in Mostec

Območje Rožnika, Šišenskega hriba in Koseškega boršta je pomembno tako z vidika varstva naravnih vrednot in krajinskih značilnosti kot z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti. Tu se različne naravne enote povezujejo in oblikujejo mozaični preplet ohranjenih ekosistemov, katerih sestavni del so redke in ogrožene glivne, rastlinske in živalske vrste.

Naravni rezervat Mali Rožnik in Naravni rezervat Mostec sta prehodni barji. Obe območji, ki se nahajata na povsem južni meji razširjenosti barij v Evropi, sta bili zavarovani že leta 1984.

Naravni rezervat Mali Rožnik

ali Rakovniško barje leži v dolini med slemeni Malega in Velikega Rakovnika. Rastišča močvirske in barjanske flore ter prisotnost številnih drugih vrst, med njimi več redkih in ogroženih, prispevajo k visoki vrstni pestrosti v krajinskem parku, kar daje tema območjema velik naravovarstveni pomen.

Naravni rezervat Mostec

ali Koseško barje leži na spodnjem delu mokrotne doline Mostec pod vznožjem Debelega hriba. Napajajo ga vode, ki pritekajo po pobočjih Debelega hriba, in občasni vodotok, ki iz Mosteca odteka proti Koseškemu bajerju.

Na območju rezervatov rastejo številne ogrožene vrste rastlin, kot so: navadni mrzličnik (*Menyanthes trifoliata*), kalužni šaš (*Carex limosa*), kljunasti šaš (*Carex rostrata*), barjanska vijolica (*Viola uliginosa*), močvirska vijolica (*Viola palustris*), okroglostna rosika (*Drosera rotundifolia*), navadna mahovnica (*Oxycoccus palustris*), ozkolistni munec (*Eriophorum angustifolium*), širokolistni munec (*Eriophorum latifolium*), vodna preslica (*Equisetum fluviatile*), bradavičasta sita (*Eleocharis mamillata*), bela kljunka (*Rhynchospora alba*) idr.

Oba rezervata potrebujeta redno upravljanje – med drugim spremljanje stanja vrst in habitatnih tipov, nadzor nad zaraščanjem in vnosom invazivnih tujerodnih vrst ter ozaveščanje o pomenu ohranjanja takšnih območij.

Gre za največje rastišče močvirske kačunke (*Calla palustris*) v Sloveniji, kot prizadeta vrsta je uvrščena na Rdeči seznam in tudi zavarovana.

▶ V povsem čisti in počasi tekoči vodi in ob njej uspevajo nekatere od najbolj ogroženih vrst gliv v Sloveniji. Na fotografiji oranžna potočka (*Vibrissea truncorum*).

▶ Na mezečih delih vznožja hriba, kjer se pod šotnimi mahovi voda počasi steka proti ravninskemu delu, živi tudi prav posebna žival – slepa barjanska postranica (*Niphargus sphagnicolus*), edini endemit v parku – torej vrsta, ki je ne najdemo nikjer drugje na svetu.

Barja in druga mokrišča so izjemnega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti ter blaženje podnebnih sprememb, predvsem pri skladiščenju ogljika in metana. Zaradi pospešenega krčenja v zadnjih desetletjih pokrivajo le še približno 3 % površja Zemlje.

Gozdovi

Gozdovi, ki predstavljajo pomemben del »zelenih pljuč« Ljubljane, so ostanek nekdanj širokega sklenjenega gozdnega ekosistema v Ljubljanski kotlini. Tukaj najdemo razmeroma naravno ohranjeno vegetacijo, ki jo v večji meri tvorijo kisloljubni gozdovi hrasta gradna in pravega kostanja, gozd bukve z rebrenjačo ter gozd rdečega bora z borovnico.

▲ Gozdna voluharica
(*Clethrionomys glareolus*)

◆ Rebrenjača
(*Blechnum spicant*)

**Znamenitosti in
zanimivosti,
preplet ustvarjanja narave
in človeka**

5

Tivolski grad

Na mestu današnjega Tivolskega gradu je že leta 1267 stal obrambni stolp, imenovan Turn, leta 1442 ga je v bojih za Ljubljano požgala vojska celjskega grofa Ulrika II.

Lastnik zemljišča, baron Jurij Apflater, je dal pod razvalinami sezidati nov дворец, ki so ga poimenovali Podturn (nekaj časa tudi Podrožnik). Pozneje je ta zamenjal več lastnikov. Leta 1601 so ga kupili ljubljanski jezuiti in ga nadomestili z novo grajsko stavbo, služil je tudi kot letna rezidenca ljubljanskega škofa.

Leta 1865 je grad kupilo mesto. V tem času so zgradili bazen z vodomatom in stopnišče s slovitimi litoželeznimi kipi psov.

V Tivolskem gradu je mesto Ljubljana leta 1986 ustanovilo Mednarodni grafični likovni center, ki tu domuje tudi danes.

6

Cekinov grad

Baročni dvorec je med letoma 1752 in 1755 dal zgraditi grof Leopold Karl Lamberg kot Lambergov dvorec. Stavba, zgrajena v skromnem baročnem slogu, ima poudarjen osrednji vstopni del, izjemno lepa je plesna dvorana v drugem nadstropju. Stavba je bila kasneje poimenovana po madžarskih lastnikih. Ker pa so ljudje priimek Szogyeny težko izgovarjali, so ime gradu poslovenili v Cekinov grad.

Po drugi svetovni vojni je bil dvorec podržavljen. Danes ima v Cekinovem gradu sedež Muzej novejše zgodovine.

8

Jesenkova pot

Jesenkova pot se začne nad sankališčem in konča za Tivolskim gradom. Na približno tri kilometre dolgi poti je predstavljenih 30 drevesnih in grmovnih vrst, ki so označene s tablicami s slovenskimi in latinskimi poimenovanji vrste. Dobra tretjina vrst se tu pojavlja naravno, ostale so bile sem prinesene.

Poimenovana je po botaniku in genetiku Franu Jesenku (1875–1932), prvem profesorju botanike na Ljubljanski univerzi, ustanovitelju botaničnega inštituta in enem prvih slovenskih naravovarstvenikov.

Pot je bila urejena ob kongresu Mednarodne zveze gozdarskih in lesarskih raziskovalnih organizacij, ki je leta 1986 potekal v Ljubljani.

11

Cankarjev vrh – dom Ivana Cankarja

Leta 1910 se je v gostilni na Rožniku nastanil pisatelj Ivan Cankar in tam živel do leta 1917. Stanoval je v sobi, katere okno je bilo obrnjeno proti cerkvi. Kjer je danes spominska soba, je bival le občasno, sicer je tam večkrat prespal tudi Oton Župančič, kadar je obiskal svojega prijatelja. Leta 1948 je Mestni muzej Ljubljana uredil tudi Cankarjevo spominsko sobo. V njej je nekaj pisateljevih osebnih predmetov – listnica, kravata, posetnica in stalna dovolilnica za obisk Jakopičevega paviljona.

V spomin na pisatelja so leta 1948, ob 30-letnici njegove smrti, vrh Rožnika poimenovali Cankarjev vrh in na njem postavili spomenik, delo kiparja Frančiška Smerduja.

Tičistan

Med Tivolskim in Cekinovim gradom se nahaja Tičistan, kjer se ljudje od nekdaj srečujejo s pticami in vevericami, jih hranijo ter opazujejo. Ptice in veverice so tu postale do ljudi zaupljive in marsikdaj lahko vidimo, kako se človeku čisto približajo, potrpežljivim obiskovalcem pa ptice sedejo tudi na roko.

Poleg sicer pogostih ptic, kot so vrabci, mestni golobi in kosi, lahko tu opazujemo še taščico, liščka, plavčka, brgleza, ščinkavca ter velikega in malega detla.

Ptice imajo tu veliko skrivališč, za lažje gnezdenje je postavljeno večje število gnezdišč.

Plavček
(*Cyanistes caeruleus*)

Fenološki park

V bližini Cekinovega gradu se nahaja edini slovenski fenološki park, del mednarodne mreže fenoloških vrtov. Fenologija je veda o cikličnem pojavljanju bioloških dogodkov v živem svetu. To so npr. olistanje dreves in grmov spomladi, cvetenje, zorenje plodov, jesensko obarvanje in odpadanje listja.

V parku so posajena drevesa listavcev in iglavcev ter nekaj grmovnih vrst, ki vsa sodijo med avtohtono evropsko drevesno in grmovno vegetacijo. Vsa tukajšnja drevesa so kloni, vzgojeni v matičnem vrtu v Nemčiji. Enaka genska zasnova izključuje gensko spremenljivost, ki bi jo rastline lahko nasledile pri razmnoževanju s semeni, kar je zelo pomembno pri primerjavi podatkov med vrtovi po Evropi in proučevanju vplivov okolja na fenološki razvoj teh rastlin.

Fenološki park v ljubljanskem Tivoliju je leta 1958 ustanovila takratna Hidrometeorološka služba Republike Slovenije, od leta 2001 zanj skrbi Agencija Republike Slovenije za okolje v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana.

13

Tivolski ribnik

Umetni ribnik, urejen od leta 1880, je bil od samega začetka pomembna točka za druženje meščanov, v poletnih mesecih je bil namenjen čolnarjenju, v zimskih pa drsanju. Ob ribniku je stala čolnarna in več paviljonov. Po 2. svetovni vojni je čolnarna propadla, danes je na njenem mestu zgrajen nov objekt, v katerem je kavarna.

▲
Zelenonoga tukalica
(*Gallinula chloropus*)

Poleti se na ribniku bohoti lokvanj, v vodi plavajo številne tujerodne ribe. Izpust akvarijskih rib in želv v ribnik je strogo prepovedan.

Koseški bajer

Koseški bajer leži na zahodnem delu krajinskega parka. Nastal je na območju nekdanjega glinokopa, kjer so za potrebe opekarne Gustava Tönniesa izdelovali kakovostno opeko, ki jo še danes najdemo vgrajeno v številnih stavbah po Ljubljani in drugod po Sloveniji. Stoječe vode, četudi umetnega nastanka, so pravi magnet za vodne ptice in druge živali, še posebej če so bregovi poraščeni z obvodnimi rastlinami. Na Koseškem bajerju domujejo race mlakarice, zelenonoge tukalice ter labodi grbci. Tu najdemo tudi številne dvoživke, kačje pastirje in druge živalske ter rastlinske vrste, vezane na vodo.

Okrog Koseškega bajerja je urejena sprehajalna pot s klopmi ter učna pot, na kateri so predstavljeni habitati in vrste, ki jih lahko opazujemo na Koseškem bajerju. Posebej so predstavljene invazivne tujerodne vrste, ki jih najdemo v bajerju in ob njem. Ob bajerju je tudi večja lesena ploščad in nekaj razglednih pomolov. Čeprav je bajer nastal zaradi delovanja človeka, je danes pomemben tako z vidika ohranjanja narave v mestu kot tudi kulturne dediščine. Bajer ima pomembno socialno vlogo, saj predstavlja mesto za sprostitev okoliških prebivalcev in obiskovalcev.

Poti po krajinskem parku, možnosti za rekreacijo in prosti čas

V Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib se lahko sprehodite po številnih poteh. Ko si želimo odprtega prostora in družbe drugih obiskovalcev, se lahko sprehodimo po poteh v parku Tivoli. Če si želimo več miru, manj ljudi in stik z gozdom, nam krajinski park ponuja več kot 15 kilometrov urejenih gozdnih poti. Te nas pripeljejo na Rožnik, na Drenikov vrh ali v Mostec. Zahodni del parka obdaja Pot spominov in tovarštva, primerna za hojo, tek in druge oblike rekreacije, športnim navdušencem je na voljo Trim steza Mostec. Novo znanje lahko pridobite na Jesenkovi učni poti, učni poti ob Koseškem bajerju in gozdni učilnici nad sankališčem, ki je opremljena tudi s tablicami v Braillovi pisavi.

Obiskovalci v Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib prihajamo z različnimi nameni in pričakovanji. Pomembno je, da smo ob našem početju v parku obzirni do narave, drugih obiskovalcev, lastnikov zemljišč ter ljudi, ki v parku živijo ali delajo.

Krajinski park je dom številnim živalim. Nekatere živijo v gozdu, druge na odprtih zelenih površinah, nekatere med njimi so vezane na vodne površine v parku. Še posebej občutljive so v spomladanskem času, ko imajo mlade. Če želimo ohraniti privilegij prisotnosti teh živali skoraj v centru prestolnice, je pomembno, da jih ne vznemirjamo in ne hranimo. Če v park prihajamo s psom, ga moramo imeti na povodcu.

Podobno kot v drugih zavarovanih območjih narave tudi v Krajinskem parku Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib veljajo nekatere omejitve in prepovedi: prepovedano je kurjenje izven za to določenih območij, šotorjenje, prepovedano je tudi odlaganje odpadkov. Nabiranje gozdnih plodov in sadežev je dovoljeno, vendar zmerno in za lastne potrebe – do dva kilograma na dan (gob, kostanja, gozdnih sadežev – robid, malin, borovnic) ter do enega kilograma zelišč. Izjema so območja Naravnega rezervata Mostec, Naravnega rezervata Mali Rožnik in Naravnega spomenika Pod Turnom, kjer nabiranje ni dovoljeno.

VEČ INFORMACIJ:

- www.kp-trsh.si
- [kptrsh](https://www.facebook.com/kptrsh)
- [krajniskipark_trsh](https://www.instagram.com/krajniskipark_trsh)

KONTAKTI:

MESTNA OBČINA LJUBLJANA

Oddelek za varstvo okolja

Zarnikova 3, 1000 Ljubljana

 (01) 306 43 00

 varstvo.okolja@ljubljana.si

JAVNO PODJETJE VODOVOD KANALIZACIJA SNAGA d.o.o.

Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Vodovodna cesta 90, 1000 Ljubljana

 (01) 4779 792

 info.kptrsh@vokasnaga.si

Izdala: Mestna občina Ljubljana, Oddelek za varstvo okolja, november 2019; ponatis 2023

Avtorji besedila: mag. Mateja Nose Marolt, Luka Šparl, dr. Andrej Verlič,
Saša Vochl (JP VOKA SNAGA d.o.o., Služba Krajinski park Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib)

Strokovni pregled: Marjana Jankovič (Mestna občina Ljubljana, Oddelek za varstvo okolja),
mag. Alja Grošelj, Urška Galien (Zavod RS za varstvo narave)

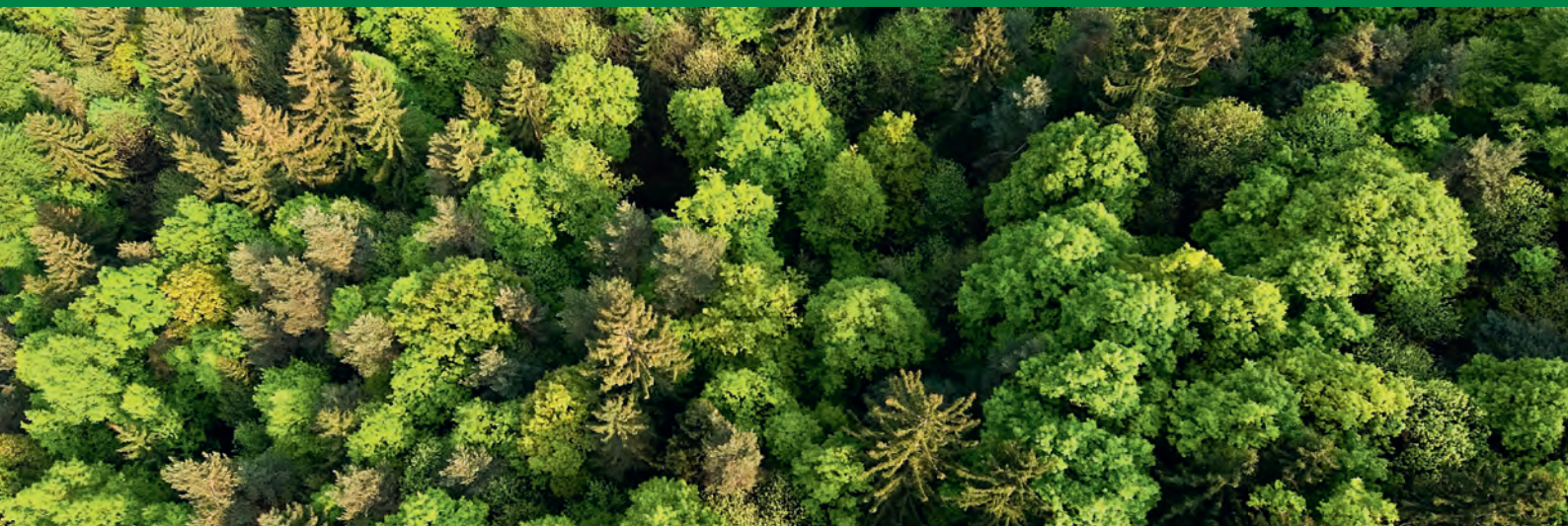
Prevod in jezikovni pregled: Valentina Žitek

Avtorji fotografij: BBranko Čeak, Andrej Kapla, Boštjan Kepic, Mateja Nose Marolt,
Mateja Pivk (Artinfoto.si), Bojan Stepančič (Artinfoto.si), Dušan Šipek, Luka Šparl,
Davorin Tome, Andrej Verlič, Saša Vochl, arhiv Muzeja novejše zgodovine Slovenije
(fotografi je na str. 10 in 11), dokumentacija MGML/Dragan Arrigler,
arhiv Živalskega vrta Ljubljana

Oblikovanje in tisk: Birografika BORI d.o.o.

Naklada: 1.000 izvodov

Krajinski park je bil ustanovljen s ciljem ohranitve številnih naravnih vrednot, velike biotske raznovrstnosti, krajinske pestrosti in naravnih procesov. Povezovanje naravne in kulture dediščine, sobivanje kulturnih, športnih in drugih prostočasnih aktivnosti dajejo temu območju poseben pomen tako za Ljubljančane kot tudi prebivalce širše okolice ter predstavljajo svojevrstno identiteto prestolnice.

KRAJINSKI PARK TIVOLI, ROŽNIK IN ŠIŠENSKI HRIB

Mestna občina
Ljubljana

